

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

358
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380

24 EKİM 2014

Sayı : 43728771-610.00- **4625**
7/47358,7/47359,7/47360,7/47361,7/47362,7/47363,7/47364,7/47365,7/47366,7/47367
Konu : ve 7/47374,7/47375,7/47376,7/47377,7/47378,7/47379,7/47380 Esas Sayılı Soru
Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: (a) Türkiye Millet Meclisi Başkanlığının 07.08.2014 tarihli ve KAN.ve KAR.BŞK. 43452547-120.07-[7/47358, 7/47359, 7/47360, 7/47361, 7/47362, 7/47363, 7/47364, 7/47365, 7/47366, 7/47367, 7/47374, 7/47375, 7/47376, 7/47377, 7/47378, 7/47379, 7/47380]-190481 sayılı yazıları.

(b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 11.08.2014 tarihli ve 31853594-610-2-[8373-3416, 8374-3417, 8375-3418, 8376-3419, 8377-3420, 8378-3421, 8379-3422, 8380-3423, 8381-3424, 8382-3425, 8383-3426, 8384-3427, 8385-3428, 8386-3429, 8387-3430, 8388-3431, 8389-3432] sayılı yazıları.

İlgi (a)'da kayıtlı yazılarla Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazılarla Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen İstanbul Milletvekili Sayın M. Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/47358, 7/47359, 7/47360, 7/47361, 7/47362, 7/47363, 7/47364, 7/47365, 7/47366, 7/47367, 7/47374, 7/47375, 7/47376, 7/47377, 7/47378, 7/47379, 7/47380 esas sayılı yazılı soru önergelerinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1- Soru Önergelerine İlişkin Cevaplar
(155 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi :
- Başbakanlık

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yüce-tepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

yusuf.unal@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden ADP9-MHAU-88BS kodu ile yapılabilir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN YÖNELTTİĞİ SORU ÖNERGELERİNE YÖNELİK CEVAPLAR:

7/47358 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİ:

Soru 1: Tunceli iline bağlı merkez ve ilçelerde kaç doktor görev yapmaktadır? Doktor başına düşen hasta sayısı nedir? Hangi uzmanlık alanlarında doktor bulunmamaktadır? Bu branşlara ne zaman atama yapılacaktır?

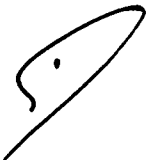
Cevap 1: Tunceli iline bağlı merkez ve ilçelerde toplam 97 hekim görev yapmaktadır. Doktor başına düşen nüfus 881 olup, doktor başına düşen muayene sayısı ise 4.927'dir.

Soru 2: Halen kaç okulda ikili öğrenim yapılmaktadır? Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı nedir? Branş öğretmeni açığı bulunan okul var mıdır? Kaç okulda ve hangi branşlarda açık bulunmaktadır? Öğretmeni bulunmayan köy ve okul var mıdır? Bu eksikler ne zaman giderilecektir?

Cevap 2: İlkokul düzeyinde 1 ve ortaokul düzeyinde olmak üzere toplamda 2 okulda ikili öğrenim yapılmaktadır. Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 2013-2014 verilerine göre ilköğretim için 16 iken genel ortaöğretim için ise 19'dur. Bilindiği üzere Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına ilişkin Yönetmelik 18/06/2014 tarih ve 29034 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili Yönetmelik doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı resmi eğitim kurumlarının alanlar bazında kadro güncellemeleri tamamlanmış ve illerin öğretmen norm durumuna ilişkin sağlıklı bilgiler elde edilmiştir. Diğer taraftan Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı Bütçe Kanunlarının verdiği yetki yanında Bakanlar Kurulunca Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) tahsis edilen ve Maliye Bakanlığınca kullanım izni verilen kadro sınırlılığında karşılanabilmektedir. Tahsis edilen kadrolar illerin öğretmen ihtiyaç yüzde oranı dikkate alınarak il millî eğitim müdürlüklerine dağıtılmakta, il milli eğitim müdürlüklerince atama yapılacak alanlar ile bu alanlara atanacakların istihdam edileceği eğitim kurumları belirlenmektedir. Belirlenen eğitim kurumlarına ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan duyurular doğrultusunda müracaatları kabul edilenler arasından tercihleri ve KPSS puan üstünlüğüne göre atamalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda norm güncellemeleri çerçevesinde İlk Atama için 39.440 adet, Açıkta Atama-Kurumlar Arası Yeniden Atama için 400 adet ve Milli Sporcu kontenjanı için ise 160 adet olmak üzere toplamda 40.000 adet kadro belirlenmiş ve 111 alana ait olan bu kadrolara 19/09/2014 tarihinde öğretmen atamaları yapılmıştır. Bu süreç önümüzdeki dönemde de sürdürülecektir.

Soru 3: Tunceli iline bağlı merkez ve ilçelerde, belde ve köylerde, son beş yıl içerisinde temeli atılan, yapımına devam edilen veya tamamlanan okul, derslik, çocuk yuvası, hastane, sağlık ocağı, dispanser, huzurevi, kültür merkezi, spor alanı, kütüphane, köy konağı sayısı nedir? Hali hazırdaki durumları nedir?

Cevap 3: Tüm eğitim kademelerinde 2009 yılında 8, 2010 yılında 24, 2011 yılında 5, 2012 yılında 5, 2013 yılında da 21 olmak üzere toplam 63 derslik eğitim hizmetine sunulmuştur. Tunceli ilinde son 5 yıl içinde yapımı tamamlanan 1 huzurevi projesi bulunmaktadır. Söz

konusu ilde son 5 yıl içinde temeli atılan, yapımına devam edilen veya tamamlanan çocuk yuvası projesi bulunmamaktadır.

Son 5 yılda yapımına başlanmış olan 1 adet toplum sağlığı merkezi ile 2012 ve 2014 yıllarında Yatırım Programına alınan 2 adet 10'ar yataklı Entegre İlçe Hastanesinin inşaatı devam etmektedir. Tunceli İl Kültür Merkezi 2007 yılında, Ovacık İlçe Kültür Merkezi 2009 yılında hizmete açılmıştır.

Soru 4: Tunceli iline bağlı merkez ve ilçelerde, son beş yıl içerisinde, temeli atılan, yapımına başlanan veya tamamlanan alt yapı projeleri nelerdir? Bu projelere ne kadar kaynak ayrılmıştır? Bu kaynağın ne kadarı harcanmıştır? Tamamlanma durumu nedir?

Cevap 4: Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgelerinde belirtilen sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır.

Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il bazında değil kuruluş ve proje bazında yapılmaktadır. Bununla beraber, Yatırım Programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında; kalkınmada öncelikli, doğal afet yaşanan ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan illerdeki projeler göz önünde bulundurulmaktadır.

Kamu yatırımı denildiğinde, genel ve özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin, fonların, İller Bankasının ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yaptığı yatırımlar yanında belediye yatırımları da anlaşılmaktadır. Bu sayılanlardan belediyeler hariç diğer kuruluşların projeleri, Kalkınma Bakanlığınca hazırlıkları yürütülen Yılı Yatırım Programlarında yayımlanmaktadır. Belediye yatırımlarından yalnızca dış proje kredisi kullanan projelere, toplama dahil edilmeden bilgi amacıyla Yılı Yatırım Programlarında yer verilmektedir.

Kalkınma Bakanlığı tarafından, Yatırım Programında yer alan projelerden il bazında tasnif edilebilenler belirlenerek "Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı" adıyla yayımlanmaktadır. Ancak; bazı kamu yatırım projelerinin niteliği gereği (örneğin birkaç ili birden ilgilendiren karayolu, demiryolu, enerji, doğalgaz, petrol iletim hattı projeleri gibi) birden fazla ilimizde yer alması, benzer nitelikli işlerin bir proje altında toplulaştırılması, bazı projelerin yerinin birden fazla il veya "muhtelif" olarak belirtilmesi gibi sebeplerle; kamu yatırım ödeneklerinin yaklaşık yarısının il bazında tasnifi yapılamamakta, bu yatırımlar "muhtelif iller" kapsamında gösterilmektedir. Muhtelif iller kapsamındaki yatırımların ne kadarının hangi ilimizle ilgili olduğunu belirlemekte zorluklar bulunmakta, bu nedenle bu yatırımlar il bazındaki rakamlara dahil edilmemektedir. Dolayısıyla il bazında belirtilen yatırımlar illerin bütün yatırımlarını kapsamamaktadır. Değerlendirme yapılırken, illerin muhtelif iller kapsamındaki yatırımlardan da pay alabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca, bazı kamu projelerinin bir il sınırında yer alsa bile faydalarının diğer illere yayılan bir nitelikte olduğu görülmektedir. Herhangi bir ilde büyük bir proje yürütülmesi, büyük ölçüde bu ilin doğal imkan ve şartları ile ilgilidir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususlar da göz önüne alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse; Artvin ilinde Çoruh Nehri üzerinde inşaatı devam eden baraj projeleri Artvin ili kamu yatırımlarını artırmaktadır. Fakat bu yatırımlar sadece Artvin iline değil tüm ülkeye fayda sağlamaktadır. Yine başkent olması nedeniyle Ankara ilinde bakanlıkların, genel müdürlüklerin ve birçok kurumun merkezi bulunmaktadır. Bu nedenle bu kurumların makina-teçhizat, bina ve bakım-onarım gibi projeleri Ankara ilinde görünmektedir. Oysa bu yatırımlar tüm ülkeyi ilgilendiren nitelikte yatırımlardır.

Bu hususlar göz önünde bulundurulmak kaydıyla, soru önergesinde söz konusu edilen illerimizde yıllar itibarıyla 2014 yılına kadar yürütülen, eğitim, sağlık, spor ve kültür tesislerinin, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri ile tarım/sulama tesislerini de kapsayan altyapı projelerinin ve diğer kamu yatırım projelerinin listesine, başlama-bitiş tarihi, karakteristiği (kapsamı), proje tutarı, kümülatif harcaması, başlangıç ödeneği gibi bilgileriyle beraber, <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/index.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

Sonuç olarak tüm illerimizde toplumumuzun tüm kesimlerinin ekonomik ve sosyal altyapı ihtiyaçları imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmaktadır. Gelecekte de sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri de dikkate alınarak illerimizde Hükümetimiz tarafından gerekli yatırımlar yapılmaya devam edilecektir.

İçmesuyu ve Kanalizasyon Projeleri:

SUKAP Programı: SUKAP Programı kapsamında Tunceli ilinin 10 belediyesinin (Akpazar, Çemişgezek, Darıkent, Nazımiye, Ovacık, Pertek, Pülümür, Tunceli, Darıkent, Mazgirt) 6 içmesuyu, 6 kanalizasyon olmak üzere toplam 12 projesi yer almaktadır. Bu projeler ile hizmet verilecek toplam nüfus 53 bin kadardır. 2013 yılı itibarıyla toplam 222 bin TL maliyetli 1 proje tamamlanmıştır. Yapımına başlanmış 2,7 milyon TL maliyetli 1 projenin 2014 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Program kapsamındaki diğer projelerin ise 2014 yılı ve sonrasındaki birkaç yıl içerisinde tamamlanması planlanmakta olup; program tamamlandığında yaklaşık 52,9 milyon TL maliyetli yatırım tamamlanmış olacaktır.

Soru 5: Tunceli iline bağlı ilçelerde, belde ve köylerde, internet erişimi bulunmayan belde, mahalle-köy ve okul sayısı nedir? Bu ilçemizin yüzde kaç internet hizmetinden faydalanmaktadır?

Cevap 5: İnternet erişiminden faydalanma oranı; il, ilçe, belde, mahalle-köy bazında istenmesine rağmen Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nda sadece il bazında veriler olduğundan bu veriler il bazında verilmiştir.

İl Bazında İnternet Erişiminden Faydalanma Oranı

İl Adı	Genişbant İnternet Abone Sayısı (Sabit+Mobil)			Nüfus			Penetrasyon Oranı (%)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
TUNCELİ	20.885	25.312	29.756	85.062	86.276	85.428	24,6	29,3	34,8

İlçe Bazında İnternet Erişimi Olan Okul Sayıları

İl Adı	TUNCELİ		
	Okul Sayısı	İnternet Erişimi Olan Okul Sayısı	İnternet Erişimi Olmayan Okul Sayısı
İl Toplamı	112	112	0
Merkez	31	31	0
Çemişgezek	10	10	0
Ovacık	6	6	0
Pertek	17	17	0
Mazgirt	14	14	0
Hozat	8	8	0
Nazımiye	8	8	0
Pülümür	8	8	0

Soru 6: Tunceli iline bağlı ilçelerde kırsal kesiminde yaşanan geri kalmışlık kısır döngüsünü kırmak için, buralara yönelik olarak hazırlanan kalkınma programları var mıdır? Nelerdir?

Cevap 6: Kırsal kesimde yaşayanların refah düzeylerinin artırılması amacıyla gerek ekonomik gerekse sosyal içerikli farklı program ve projeler uygulanmaktadır. Bu programlar başlıklar itibarıyla aşağıda ele alınmaktadır.

KÖYDES Projesi

Projenin temel amacı, kırsal kesimde süregelen içme suyu ve yol sorunlarının ortadan kaldırılmasıdır. Bununla beraber, 2010 yılında küçük ölçekli tarımsal sulama 2011 yılında ise atık su (kanalizasyon/foseptik) yatırımları proje kapsamına dâhil edilmiştir.

Sosyal Destek Programı (SODES): Dezavantajlı bölgelerimizin beşeri sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmak amacıyla bu bölgelerdeki göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların ve değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen bir sosyal kalkınma programı olan Sosyal Destek Programı (SODES) aracılığıyla 2010 yılından bu yana istihdam, sosyal bütünleşme, kültür, sanat ve spor alanlarında toplam bütçesi 17.430.672 TL olan 150 proje desteklenmiştir.

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi

Ülkemizde en zor şartlarda çalışan ve hayatlarını devam ettiren mevsimlik gezici tarım işçilerinin çalışma ve yaşam şartlarını iyileştirmek amaçlanmıştır.

ORKÖY Projeleri

Projelerin amacı, orman köylerinde yaşayan nüfusun yaşam standartlarının yükseltilmesi ve yürütülen ormancılık faaliyetlerinin başarıyla sonuçlanmasının önündeki engellerin bertaraf edilmesidir.

Hayvancılık Destekleme Programları

Süt ve et sığırcılığının geliştirilmesi, modern işletmelerin kurulması, hayvansal üretimde verimliliğin/kalitenin artırılması yoluyla ekonomik gelir artışının ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmaktadır.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı

KBKYP uygulamasının devamı niteliğinde olup, genel amacını kırsal alanda küçük ve orta büyüklükteki üreticilerin yatırım projelerine destek vermek suretiyle ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlanması şeklinde özetlemek mümkündür.

IPARD Programı Destekleri

Tarım sektörünün rekabet gücünün iyileştirilmesi ve kırsal alanların sürdürülebilir gelişimine destek sağlanması amaçlanmaktadır.

Kalkınma Ajansları Tarafından Uygulanan Mali Destek Programları

Kalkınma ajansları hazırladıkları bölge planı ve çalışma programlarında belirtilen alanlardaki proje ve faaliyetlere mali destek sağlamaktadır. Tarım ve kırsal kalkınma da dahil olmak üzere bölgelerin potansiyel gelişme ve sorun alanları ajanslarca sağlanan mali desteklere konu olabilmektedir.

Soru 7: Tunceli iline bağlı ilçelerde kurulması planlanan organize sanayi bölgeleri veya küçük sanayi siteleri var mıdır? Nelerdir?

Cevap 7: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ve Organize Sanayi Bölgeleri Yerleşimi Yönetmeliği çerçevesinde OSB'lerin Kuruluş İşlemleri yapılmaktadır. OSB kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler tarafından hazırlanan OSB Bilgilendirme Raporu ile OSB Yer Seçimi Yönetmeliği gereğince yapılacak işlemler Valilik uygun görüşü ile birlikte Bakanlığa sunulması ile kuruluş işlemlerine başlanılır. Bu kapsamda **Tunceli** ilinde; Tunceli OSB'nin kuruluş işlemi gerçekleşmiş olup, yer seçimi çalışmaları devam eden proje bulunmamaktadır.

Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kuruluş işlemleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgililerin talebi üzerine gerçekleştirilmekte olup, Bilim Sanayi ve Teknoloji

Bakanlığınca üstyapı ve altyapı inşaatları kredi ile desteklenmektedir. Bu çerçevede 2014 yılı Yatırım Programında **Tunceli** ilinde KSS projesi yer almamaktadır.

Soru 8:Tunceli iline bağlı ilçelerde, belde ve köylerde, tarım ve hayvancılığı geliştirmek için yapılan çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda hizmete alınan işletme var mıdır? Hangi alanda faaliyet göstermektedir?

Cevap 8: Yatırım Programında sürdürülen sulama projeleri

Tunceli Akpazar Projesi: Toplam 3671 hektar alanın sulanması hedeflenmekte olup, proje toplam tutarı 81 milyon TL'dir.

Ayrıca, Tunceli ilinde hayvancılığın geliştirilmesi için ilde Yatırım Programında yer alan DAP Hayvancılığın Geliştirilmesi Programı kapsamında Şubat 2014 itibarıyla yaklaşık olarak 761 bin TL tutarında hayvancılık desteği sağlanmıştır.

Soru 9: Tunceli ilinde işsizlik konusunda yapılan bir çalışma var mıdır? Bu çalışmalar nelerdir? İşsizlik oranı nedir?

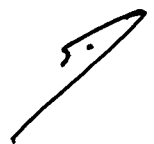
Cevap 9: TÜİK tarafından 1 Temmuz 2014 yılında yayınlanan ve 2013 yılı verilerini içeren İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri Araştırmasına göre 2013 itibarıyla Tunceli ilinde işgücüne katılma oranı yüzde 54, işsizlik oranı yüzde 8,1, istihdam oranı yüzde 49,7'dir.

Tunceli ilinde işsizlikle mücadele çerçevesinde uygulanan aktif işgücü politikaları ile birçok meslek edindirme kursu düzenlenmiştir. İŞKUR tarafından açıklanan verilere göre 2013 yılında açılan kurs sayısı 26, katılımcı sayısı ise 100 erkek 108 kadın olmak üzere toplam 208'dir. Söz konusu il için 2013 yılında açılan 208 adet meslek edindirme kursunun dağılımı aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo: Meslek Edindirme Kursları

	Kurs Sayısı	Katılan Sayısı
İş Başı Eğitim Programı	18	27
Genel İşgücü Yetiştirme Kursları	2	29
Girişimcilik Kursu	1	50
İstihdam Garantili Kurslar	-	-
Özörlülere Yönelik Kurslar	-	-
Hükümlülere Yönelik Kurslar	-	-
Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Kursları (UMEM)	5	102
TOPLAM	26	208

21.10.2008/27031 tarih ve sayılı mevzuatla kurulan "İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları" ilin istihdam ve mesleki eğitim politikasını oluşturmak amacıyla düzenli olarak 2009 yılından bu yana toplanmaktadır. Tunceli iline ilişkin İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları toplantı tutanaklarına İŞKUR'un resmi sayfasından erişmek mümkündür.

2007 yılından bu yana İŞKUR tarafından ilin mevcut durumunu analiz eden ve iş gücü arz ve talep eğilimlerini gelecek öngörüsüyle ortaya koyan il bazında işgücü piyasası raporları düzenlenmektedir. Tunceli iline ilişkin işgücü piyasası raporlarına İŞKUR'un resmi internet sayfasından erişmek mümkündür.

Fırat Kalkınma Ajansı bölge planında istihdam sektörüne ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

Soru 10: Tunceli ilinde özel sektör açısından cazip hale getirmek, yatırımcıları bu bölgeye çekmek için, il ve ilçe bazında teşvik, vergi indirim vb. uygulamalar konusunda yapılan bir çalışma var mıdır? Kapsamı nedir?

Cevap 10: Bilindiği üzere yatırımcılara yönelik desteklerimizin ana omurgasını Ekonomi Bakanlığımız koordinasyonunda sağlanan yatırım teşvikleri oluşturmaktadır. Yeni Teşvik Sistemi 2012 yılında kapsamlı bir revizyona tabii tutulmuş olup, teşvik oranlarında ve uygulamalarda bazı iyileştirmeler yapılmıştır. Ayrıca yeni teşvik sisteminde Kalkınma Ajanslarının yereldeki örgütlenmesinden faydalanmak ve sistemin izlenmesi ve değerlendirmesinin daha etkili yapılmasını temin etmek üzere, Ajanslara teşvik belgesi düzenlenmesi, belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımların izlenmesi ve tamamlama vizesi işlemlerinin sonuçlandırılması konularında yetki verilmiştir.

Yeni Teşvik Sistemi; Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki, Stratejik Yatırımların Teşviki ve Genel Teşvik Uygulamaları olmak üzere 4 ana bileşenden oluşmaktadır. Yatırımcılar, yatırımların büyüklüğüne, sektörüne, yerine ve üretecekleri mal veya hizmete göre uygun olan destek uygulaması kapsamında desteklenmektedir.

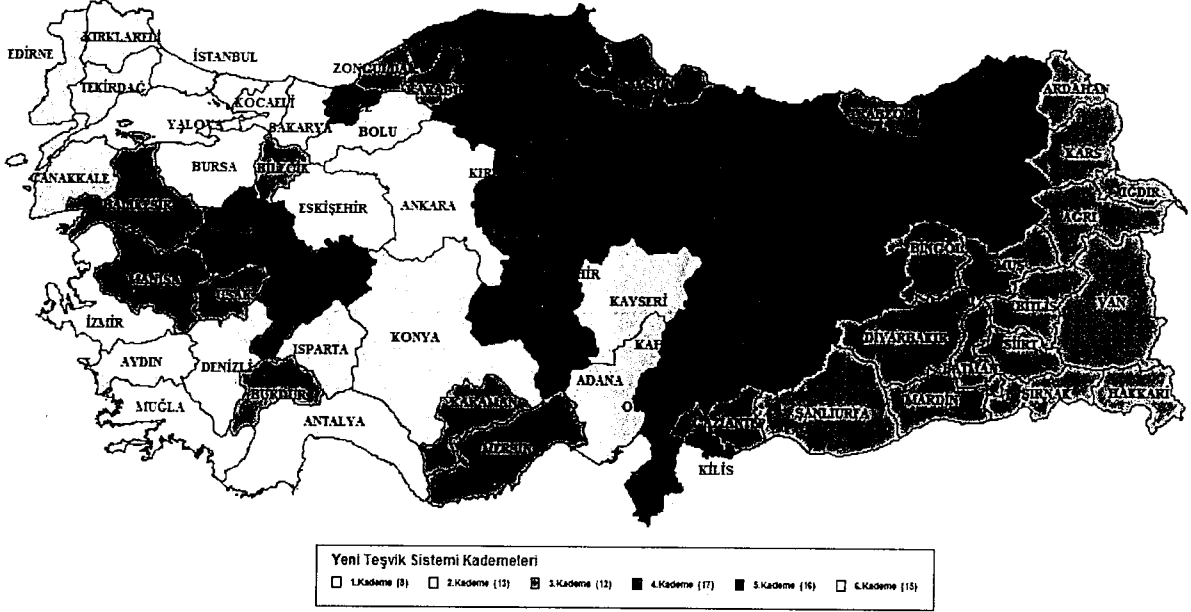
Bölgesel Teşvik Uygulamalarının temel hedefi illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmak suretiyle iller arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmaktır. Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir. Bölgelerin gelişmişlik seviyelerine¹ göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Türkiye'deki tüm iller ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeylerine göre 6 bölgeye ayrılmış olup bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki destek unsurlarının oran ve süreleri gelişmiş bölgelerden daha az gelişmiş bölgelere doğru kademeli olarak artacak şekilde kurgulanmış ve böylece bütün illerin gelişmişlik seviyesine göre teşvik araçlarının sağladığı yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

¹ Yeni Teşvik Sisteminde bölgesel kademelenmeye esas teşkil eden çalışma, Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yenilenen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'dir.

Bölgesel Teşvik Kademeleri

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlara sağlanan destek unsurları ve bu desteklere ilişkin oran ve süreler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo: Bölgesel Teşvik Uygulamalarında Sağlanan Destek Unsurları ve Oranları

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği	İç Kredi Döviz/Döviz Endeksli Kredi		YOK	YOK	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
			YOK	YOK	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Tunceli ili teşvik sisteminde 5. Bölge'de yer almaktadır. Yatırım tutarı 500 Bin TL üzerindeki yatırımlar genel teşvik sisteminde KDV ve gümrük vergisi istisnasından faydalanmaktadırlar. 2001 yılından itibaren² Tunceli ilinde 53 yatırım teşvik belgesi alınmış olup bu yatırımlar

² Ekonomi Bakanlığı verilerinden 31.04.2014 itibariyle elde edilmiştir.

neticesinde yaklaşık 234 Milyon TL tutarında yatırım yapılması öngörülmüştür. Bu yatırımlar kapsamında yaklaşık 1000 kişilik istihdamın oluşturulması beklenmektedir.

Yatırım teşvik sistemi haricinde Ekonomi Bakanlığımız bünyesinde ihracatı artırmaya yönelik destekler de mevcuttur. Bunlar arasında fuarlara katılım, pazar araştırması, istihdam, marka ve tanıtım destekleri bulunmaktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde yatırımcılara ve girişimcilere destekler devam etmektedir. KOSGEB vasıtasıyla işletmelerin üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeler desteklenmektedir. TÜBİTAK vasıtasıyla Ar-Ge, teknoloji geliştirilmesi, patent alımı ve teknoloji transferi gibi alanlarda proje bazlı destekler verilmektedir. Girişimciliğin geliştirilmesine yönelik destek programları da bulunmakta, bu alana yönelik, girişim sermayesi fonlarının desteklenmesi gibi yenilikçi destek modelleri uygulanmaktadır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bunlara ek olarak üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik San-Tez Destek Programı kapsamında destekler sağlamaktadır.

Koordinasyonu Bakanlığımız tarafından sağlanan kalkınma ajansları, çeşitli alanlarda farklılaşmış destek mekanizmaları vasıtasıyla bölgelerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin artırılmasından KOBİ'lerin desteklenmesine, üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesinden Ar-Ge ve yenilik (inovasyon) faaliyetlerinin geliştirilmesine kadar farklı pek çok alanda destek programları uygulanmaktadır.

Onuncu Kalkınma Planı döneminde uluslararası doğrudan yatırımların, yeni yatırımlara ve ek üretim kapasitesi oluşturacak alanlara yönlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede; il ve bölge düzeyinde yatırım destek ve tanıtım stratejileri hazırlanacaktır. Ayrıca Türkiye'de iş ortamının gelişimi kapsamında 10. Kalkınma Planındaki reform programlarından biri olarak "İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Öncelikli Dönüşüm Programı" yer almaktadır. Program çerçevesinde iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcının karşılaştığı belirsizliklerin giderilmesi ve sorunların hızla çözülmesi, bunun için mevcut mekanizmaların iyileştirilerek yatırımların artırılması amaçlanmaktadır.

Kalkınma ajansları bünyesinde illerde faaliyet gösteren yatırım destek ofisleri, sahada birebir yatırımcı ile irtibat kurup, yatırımcının talep ettiği hizmetleri ücretsiz olarak sunmaktadır. 81 ilde yatırım destek ofisi kurulmuş ve mevcut durumda toplamda 210 personel ile faaliyetlerini yürütmektedir. Kuruldukları günden bu yana yatırım destek ofisleri; 65 binden fazla yatırımcıya çeşitli konularda danışmanlık hizmeti sağlamış; kurum ve kuruluşlara 15 binden fazla ziyaret gerçekleştirmiş; 5 bin kişiye girişimcilik, dış ticaret konularında eğitim sağlamış; 2.500'den fazla yurt içi ve dışı tanıtım organizasyonlarına katılım sağlamıştır. Yatırım destek ofisleri, faaliyet gösterdikleri illerin iş ve yatırım ortamını yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtmak üzere ulusal ve uluslararası fuar ve etkinliklere katılım sağlayarak yatırımcının ayağına kadar gitmektedir. Yatırım destek ofisleri, yatırımcılar için yatırımın her aşamasında yatırımcıya hizmet vermektedir. Aklında olgun bir iş fikri olmayan ancak sermayesi ile bir şeyler yapmak isteyen yatırımcının fikir danıştığı bir ofis olmanın yanında, yatırımını gerçekleştirmiş ancak işletme aşamasında sorunlar yaşayan yatırımcılara da hizmet sağlamaktadırlar.

